

05 ΘΕ - Σύντομη Ανακοίνωση: Μέθοδος διδασκαλίας Αγγλικών για παιδιά προσχολικής ηλικίας με χρήση σκίτσων της κούκλας Barbie

Περίληψη

Με την παρούσα εργασία παρουσιάζεται η εμπειρία από τη συγγραφή μιας σειράς διδασκαλίας Αγγλικών σε παιδιά προσχολικής ηλικίας με χρήση σκίτσων που απεικονίζουν τη γνωστή κούκλα Barbie και τους φίλους της. Η σειρά αποτελείται από οκτώ βιβλία, τα οποία εκδόθηκαν από Αθηναϊκό εκδοτικό οίκο. Τα βιβλία πωλήθηκαν σε περίπτερα και βιβλιοπωλεία σε όλη τη Ελλάδα και είχαν στόχο την κατ' οίκον διδασκαλία της γλώσσας με τη βοήθεια των γονέων. Για το λόγο αυτό δεν ήταν δυνατή η συλλογή αποτελεσμάτων της μεθόδου. Ένδειξη επιτυχίας της σειράς, όμως, αποτελεί το γεγονός ότι τα βιβλία αυτά έχουν πλέον εξαντληθεί.

Λέξεις-κλειδιά: κινούμενα σχέδια, προσχολική ηλικία, εκμάθηση ξένης γλώσσας.

Εισαγωγή

Η συγγραφέας έλαβε υπόψη τις τρέχουσες εκπαιδευτικές θεωρίες για τους μαθησιακούς τύπους, τις αρχές μάθησης, και τη «δύναμη» της χρήσης των κινουμένων σχεδίων και των καρτούν, εδώ της κούκλας Barbie και των φίλων της, στη διδασκαλία της αγγλικής γλώσσας. Ιδιαίτερο ενδιαφέρον παρουσιάζει και η συζήτηση για τα στερεότυπα ή γενικότερα, για το στυλ ζωής, σε σχέση με την κούκλα, αλλά και το «χαρακτήρα» της Barbie καθώς και το ερώτημα σχετικά με τις πιθανές επιδράσεις στα παιδιά από το παιχνίδι με την κούκλα, και περαιτέρω, από τη διδασκαλία με τη χρήση της.

Μαθησιακοί τύποι

Μία επιτυχημένη μέθοδος διδασκαλίας θα πρέπει να λαμβάνει υπόψη, στο μέτρο βέβαια του δυνατού, τη μοναδικότητα που διακρίνει καθέναν από τους εκπαιδευόμενους (Parker, 1994). Θα πρέπει, κατ' αρχάς, να εστιάσουμε στους μαθησιακούς τύπους, που προκύπτουν από την παραδοχή ότι κάθε άτομο έχει ένα μοναδικό, διακριτό τρόπο να μαθαίνει, δηλαδή να συλλέγει, να επεξεργάζεται και να οργανώνει τις πληροφορίες (Jones, Reichard & Mohhtari, 2003). Οι συνηθέστεροι τύποι είναι ο ακουστικός, ο οπτικός, ο απτικός και ο κιναισθητικός. Έτσι, μερικά παιδιά μαθαίνουν καλύτερα μέσα από την οπτική παρουσίαση του μαθησιακού υλικού, άλλα μαθαίνουν καλύτερα μέσα από την προφορική του παρουσίαση, ενώ σε ένα μεγάλο αριθμό παιδιών, ακριβώς λόγω της ηλικίας τους, ταιριάζει ένας τύπος πιο «κινητικός», όπως ο κιναισθητικός.

Μια μέθοδος διδασκαλίας πρέπει, επίσης, να υιοθετήσει κάποιες αρχές μάθησης προκειμένου να είναι πιο αποτελεσματική. Οι αρχές που περιγράφονται παρακάτω ανακεφαλαιώνουν ορισμένα από τα σημαντικά πορίσματα της τρέχουσας έρευνας για τη μάθηση και αφορούν στην εκπαίδευση. Βασίζονται σε μεγάλο βαθμό στα

αποτελέσματα έρευνας του Διεθνούς Γραφείου Εκπαίδευσης της UNESCO (Vosniadou, 2001) ενσωματώνοντας πορίσματα από διαφορετικά πεδία της ψυχολογίας, μεταξύ των οποίων συγκαταλέγονται η εκπαιδευτική, η εξελικτική, η γνωστική, και η κοινωνική ψυχολογία.

Αρχές μάθησης

Ενεργός συμμετοχή

Η μάθηση απαιτεί την προσοχή των μαθητών, την παρατήρηση, την απομνημόνευση, την κατανόηση, τη θέση στόχων και την ανάληψη ευθύνης για την ίδια τη μάθησή τους. Αυτές οι γνωστικές δραστηριότητες δεν είναι δυνατές χωρίς την ενεργό συμμετοχή και εμπλοκή του μαθητή (Hunter M., 1994).

Κοινωνική αλληλεπίδραση

Η μάθηση είναι, κυρίως, μια κοινωνική δραστηριότητα, διότι μας προμηθεύει με εργαλεία για να μπορούμε να επικοινωνούμε πιο αποτελεσματικά με τους άλλους και να συμμετέχουμε σε κοινές δραστηριότητες (Vygotsky, 1978). Η ενεργός συμμετοχή στο κοινωνικό σύνολο είναι η κύρια δραστηριότητα μέσω της οποίας επιτυγχάνεται η γνώση (Vygotsky, 1962).

Ενθάρρυνση αυτονομίας

Οι αυτόνομοι μαθητές κατανοούν το σκοπό της εκπαίδευσής τους, αναλαμβάνουν ευθύνη για το αντικείμενο της μάθησής τους, συμμετέχουν στον καθορισμό στόχων, αναλαμβάνουν πρωτοβουλίες, συμμετέχουν ενεργά στις δραστηριότητες/ασκήσεις και συστηματικά αξιολογούν αυτά που έχουν μάθει και την αποτελεσματικότητά τους (Holec, 1981 & Little, 1991). Οι μαθητές θα πρέπει να αναπτύξουν την ικανότητα να χρησιμοποιήσουν την ξένη γλώσσα ως εργαλείο για στοχασμό (Little, 1999), δηλαδή, να τους δοθούν ευκαιρίες για κριτική σκέψη και αυτοαξιολόγηση.

Στόχευση στην κατανόηση και όχι στην απομνημόνευση

Η μάθηση είναι καλύτερη όταν το υλικό είναι οργανωμένο γύρω από γενικές αρχές και εξηγήσεις αντί να βασίζεται στην απομνημόνευση απομονωμένων στοιχείων και διαδικασιών. Όλοι οι εκπαιδευτικοί θέλουν οι μαθητές τους να κατανοούν αυτό που μαθαίνουν και να μην το απομνημονεύουν με επιφανειακό τρόπο (Perkins, 1992). Όταν οι πληροφορίες απομνημονεύονται επιφανειακά, ξεχνιούνται εύκολα, ενώ, όταν κάτι γίνεται κατανοητό, δεν ξεχνιέται εύκολα και μπορεί να εφαρμοστεί και σε άλλες περιπτώσεις (Resnick & Klopfer, 1989).

Δραστηριότητες με νόημα

Οι άνθρωποι μαθαίνουν καλύτερα όταν συμμετέχουν σε δραστηριότητες που θεωρούν χρήσιμες για την πραγματική ζωή και έχουν σχέση με την κουλτούρα τους

(Heath, 1983). Πολλές εκπαιδευτικές δραστηριότητες αποτυγχάνουν επειδή δεν έχουν καμία σκοπιμότητα για τους μαθητές και επειδή οι μαθητές δεν καταλαβαίνουν για ποιο λόγο τις κάνουν (Brown, Collins & Duguid, 1989).

Υποστήριξη στην εφαρμογή της γνώσης στην καθημερινή ζωή

Οι μαθητές συνήθως δεν μπορούν να εφαρμόσουν ό,τι μαθαίνουν για να λύσουν προβλήματα του πραγματικού κόσμου. Η εφαρμογή των γνώσεων είναι πολύ σημαντική (Heath, 1983). Για ποιο λόγο θα πρέπει κάποιος να μάθει κάτι, αν ό,τι μαθαίνει δε μπορεί να χρησιμοποιηθεί στην καθημερινότητά του;

Συσχετισμός νέων πληροφοριών με προηγούμενες γνώσεις

Οι νέες γνώσεις δομούνται πάνω στη βάση των όσων ήδη καταλαβαίνουμε και πιστεύουμε. Δεν είναι δυνατό να κατανοήσει, να θυμηθεί ή να μάθει κανείς κάτι που του είναι τελείως ξένο. Χρειάζονται κάποιες προϋπάρχουσες γνώσεις για να κατανοήσουμε το νόημα της εισερχόμενης πληροφορίας (Κανελλοπούλου-Μπότη, 2013). Ωστόσο, η ύπαρξη της προαπαιτούμενης προϋπάρχουσας γνώσης δεν αρκεί για να εξασφαλιστούν ικανά αποτελέσματα. Πρέπει να ενεργοποιήσουμε την προϋπάρχουσα γνώση μας προκειμένου να μπορέσουμε να την αξιοποιήσουμε για κατανόηση και μάθηση (Vosniadou & Brewer, 1987).

Αποφυγή της βεβιασμένης χρονικά γνώσης

Η μάθηση είναι μία πολύπλοκη γνωσιακή δραστηριότητα που δε χωράει βιασύνη. Απαιτείται σημαντικός χρόνος και εξάσκηση για να αρχίσει να συγκροτείται η επιδεξιότητα σε ένα τομέα. Ακόμη και οι μικρές διαφορές στο χρόνο που είμαστε εκτεθειμένοι στις πληροφορίες, μπορεί να έχουν μεγάλες διαφορές στις πληροφορίες που αποκτούμε (Bransford, 1979).

Κίνητρο για μάθηση

Η μάθηση επηρεάζεται καθοριστικά από την ύπαρξη κινήτρων για το μαθητή. Οι μαθητές που έχουν κίνητρα να μάθουν αναγνωρίζονται εύκολα επειδή έχουν ένα πάθος για την επίτευξη των στόχων τους και είναι έτοιμοι να καταβάλουν μεγάλες προσπάθειες. Αυτό επηρεάζει την ποσότητα και την ποιότητα των πληροφοριών που μαθαίνουν. Οι ψυχολόγοι διακρίνουν την εξωτερική και την εσωτερική παρώθηση. Η εξωτερική παρότρυνση προκαλείται όταν χρησιμοποιούνται θετικές ενισχύσεις για να αυξηθεί η συχνότητα εμφάνισης της ζητούμενης συμπεριφοράς, όπως ο έπαινος, η υψηλή βαθμολογία, τα βραβεία, κλπ. Η εσωτερική παρώθηση υπάρχει όταν οι μαθητές συμμετέχουν ενεργητικά σε δραστηριότητες χωρίς να χρειάζεται να επιβραβευθούν γι' αυτό. Ένα χαρακτηριστικό των εσωτερικά παρωθημένων μαθητών είναι η πεποίθησή τους ότι η προσπάθεια είναι σημαντική για την επιτυχία (Deci, E. L. & Ryan, R. M., 1985, Spaulding, 1992).

Το κινούμενο σχέδιο και τα σκίτσα ως εργαλείο διδασκαλίας

Τα κινούμενα σχέδια και τα σκίτσα είναι μια μορφή τέχνης, η οποία έχει εξελιχθεί σε σημαντικότερη οπτική γλώσσα. Μπορούν να μεταδώσουν συναισθήματα και μηνύματα μέσα από εικόνες και σύμβολα πολύ πιο αποτελεσματικά από ένα απλό κείμενο και να δημιουργήσουν κίνητρο για μάθηση. Συνήθως, γίνεται χρήση καθημερινών εικόνων και αντικειμένων, πράγμα που βοηθά τους εκπαιδευόμενους, ιδιαίτερα τα παιδιά. Τα κινούμενα σχέδια είναι ένα είδος πολύ αποτελεσματικής διεθνούς γλώσσας, η οποία δεν περιέχει τις ασάφειες που, αναπόφευκτα, ενέχει ο γραπτός λόγος. Τα κινούμενα σχέδια χρησιμοποιούνται ευρύτατα σε ένα κόσμο, ο οποίος χρησιμοποιεί όλο και περισσότερα οπτικοακουστικά μέσα, με απώτερο σκοπό την αποτελεσματικότερη μάθηση.

Η επιτυχία ενός εκπαιδευτικού προγράμματος, στην περίπτωση της εκμάθησης ξένης γλώσσας, εξαρτάται από την ατμόσφαιρα που επικρατεί στην τάξη και από το παιδαγωγικό υλικό που χρησιμοποιείται. Για τον σκοπό αυτό, και με στόχο τη χρήση αυθεντικής γλώσσας, ο Nunan (1999) υπογραμμίζει ότι αυθεντικό γλωσσικό υλικό, είτε προφορικό είτε γραπτό, είναι εκείνο το οποίο δεν έχει δημιουργηθεί με σκοπό τη διδασκαλία και περαιτέρω τονίζει ότι πηγή αυθεντικού γλωσσικού υλικού μπορεί να αποτελέσουν τα προγράμματα της τηλεόρασης, όπως οι ειδήσεις, οι ταινίες, τα τραγούδια και τα κινούμενα σχέδια. Έτσι, τα κινούμενα σχέδια στοιχειοθετούν πολύτιμα εργαλεία διδασκαλίας, αρκεί να έχουν σχεδιαστεί με αυτό το σκοπό: να είναι σχετικά με το αντικείμενο μελέτης. Η παιδαγωγική αξία των κινουμένων σχεδίων και σκίτσων έχει μελετηθεί αρκετά. Ο Clark (2000) τονίζει ότι τα κινούμενα σχέδια κρατούν την προσοχή των μαθητών και παρουσιάζουν πληροφορίες σε ένα περιβάλλον χωρίς ένταση και έχουν τη δυναμική να ενθαρρύνουν τη σκέψη και να προάγουν δεξιότητες συνομιλίας. Επισημαίνει, επίσης, ότι στην εκμάθηση γλώσσας, οι εκπαιδευόμενοι που μελέτησαν με χρήση κινουμένων σχεδίων μπορούσαν να παράγουν ενδιαφέρουσες προφορικές απαντήσεις στις συνομιλίες που γίνονταν στην τάξη. Φαίνεται ότι τα κινούμενα σχέδια μειώνουν τη διστακτική συμπεριφορά των εκπαιδευόμενων και αυξάνουν την αυτοπεποίθησή τους.

Barbie και στερεότυπα

Η Barbie είναι μια κούκλα μόδας που κατασκευάζεται από τη Mattel Inc. Δημιουργήθηκε το Μάρτιο 1959. Εμπνεύστριά της είναι η Αμερικανίδα επιχειρηματίας Ruth Handler, η οποία εξέλιξε τη δημιουργία της Barbie από μια γερμανική κούκλα, τη Bild Lilli. Η πρώτη κούκλα Barbie φορούσε ένα μαύρο και άσπρο ριγέ μαγιό, είχε τα μαλλιά της αλογοουρά και ήταν διαθέσιμη είτε ξανθιά είτε μελαχρινή. Αξίζει να σημειωθεί ότι, οι πρώτες κούκλες κατασκευάστηκαν στην Ιαπωνία, με τα ρούχα τους ραμμένα στο χέρι.

Η Barbie είναι αναμφισβήτητα η πιο πετυχημένη διεθνώς κούκλα τα τελευταία πενήντα χρόνια. Έχει υπάρξει συχνά το αντικείμενο σκληρής κριτικής, η οποία αφορούσε το στυλ ζωής που παρουσιάζει. Πολλοί πιστεύουν ότι με την ατελείωτη συλλογή από ρούχα σχεδιαστών, αυτοκινήτων και σπιτιών, η Barbie προτρέπει τα παιδιά σε ένα υλιστικό τρόπο ζωής. Η σκληρότερη κριτική, όμως, έχει να κάνει με

την εμφάνιση της κούκλας, η οποία κατά πολλούς παρουσιάζει μια εξωπραγματική φιγούρα και μία αρνητική εικόνα σώματος ως παράδειγμα. Σημειωτέον ότι η πώληση της Barbie σε χώρες, όπως το Ιράν και η Σαουδική Αραβία έχει απαγορευθεί, με τον ισχυρισμό ότι η Barbie προωθεί έναν ανήθικο δυτικό τρόπο ζωής, ενώ μιμήσεις κούκλας Barbie σε πιο σεμνότυφη έκδοση δεν συνάντησαν καμία εμπορική επιτυχία στα παιδιά στο Ιράν και αλλού (Crethiplethi, 2012).

Οι υποστηρικτές της (κυρίως γυναίκες) θεωρούν ότι πρόσφερε μια εναλλακτική θέση στα στερεότυπα των δύο φύλων του 1950. Έτσι, η Barbie παρουσιάζεται να ασκεί πολλά διαφορετικά επαγγέλματα, από αεροσυνοδός και γιατρός έως υποψήφια Πρόεδρος των ΗΠΑ. Προωθεί, επομένως, στα κορίτσια μια φεμινιστική στάση ζωής, στην οποία δεν υπάρχουν ανδρικά στερεότυπα επαγγέλματος. Στο θέμα της εμφάνισης, οι υποστηρικτές της τονίζουν ότι πρόκειται για μια κούκλα, και σε αυτό που θα έπρεπε να εστιάσει κανείς δεν είναι η εμφάνισή της, αλλά στο τι θα μπορούσε να εμπνεύσει τα παιδιά να καταφέρουν στη ζωή τους. Επίσης, έχει κατασκευαστεί και ως μαύρη, Ινδή, κ.λπ. οπότε οπωσδήποτε δεν εκφράζει αποκλειστικά τη λευκή φυλή.

Η Barbie συμβολίζει κατά πολλούς μια επιτυχημένη κοπέλα: εκτός από τα υλικά αγαθά που απολαμβάνει, η Barbie έχει φίλους, αγαπημένα αδέρφια και σύντροφο, αυτονομία, ελευθερία επιλογών και δράσης στον κοινωνικό και επαγγελματικό της χώρο και παρουσιάζεται πάντα ικανοποιημένη και χαρούμενη. Στατιστικά, εννέα στα δέκα κορίτσια θα αποκτήσουν και θα παίξουν με μια κούκλα Barbie στη ζωή τους. Αυτό εξασφαλίζει πως ένα βιβλίο διδασκαλίας με την Barbie παρουσιάζει ένα σημαντικό συγκριτικό με άλλα βιβλία πλεονέκτημα. Αν, λοιπόν, ξεκινώντας τη συγγραφή μιας μεθόδου διδασκαλίας αγγλικής γλώσσας σε παιδιά προσχολικής ηλικίας μας ενδιαφέρει να διαθέτουμε τις, κατά το δυνατό, μεγαλύτερες πιθανότητες επιτυχίας να διδαχθούν τα παιδιά τη γλώσσα αυτή, η χρήση σκίτσων με την εικόνα της κούκλας Barbie αποτελεί μια εξαιρετική ιδέα.

Η μέθοδος διδασκαλίας

Με βάση τα παραπάνω, η μέθοδος που αναπτύξαμε είχε σαν στόχο το παιδί να μάθει να ακούει και να καταλαβαίνει, να διαβάζει και να μιλά σε επίπεδο A1 του Common European Framework of Reference for Languages, με βοηθό το γονιό και τις οδηγίες της Barbie στο CD το οποίο αποτελεί μέρος της μεθόδου. Η ανάγνωση είναι κλειδί για τη γλωσσική ανάπτυξη του παιδιού και τα ίδια τα παιδιά δείχνουν φυσική περιέργεια για τα βιβλία πολύ πριν αποκτήσουν τη δυνατότητα να διαβάζουν τα ίδια. Έρευνες έχουν δείξει ότι ο σημαντικότερος παράγοντας που κάνει τα παιδιά να αγαπήσουν το διάβασμα είναι να απολαμβάνουν την όψη ενός βιβλίου και τις ιστορίες τις οποίες περιέχει. Τα παιδιά θα αποκομίσουν πολύ περισσότερα από ένα βιβλίο, όταν μοιράζονται τη δραστηριότητα αυτή με το γονιό, ιδιαίτερα δε, όταν αντιληφθούν ότι και ο γονιός χαίρεται και απολαμβάνει ο ίδιος το διάβασμα. (Whitehurst, G. J., Falco, F.L. & Lonigan, C.J et al, 1988). Οι ιστορίες είναι πανίσχυρα εκπαιδευτικά εργαλεία, ιδιαίτερα όταν συνοδεύονται από εικονογραφημένο υλικό το οποίο είναι ελκυστικό για το παιδί. Στο επίκεντρο της

παρούσας μεθόδου βρίσκεται μια θεματική προσέγγιση που βασίζεται σε καθημερινές ιστορίες ενδιαφέρουσες για τα παιδιά γιατί προσεγγίζουν τη δική τους καθημερινότητα (Heath, 1983). Οι λέξεις και οι φράσεις παρουσιάζονται με φυσικό τρόπο μέσα από διασκεδαστικές ιστορίες και επαναλαμβάνονται με πολλές δραστηριότητες για εμπέδωση.

Το περιεχόμενο της μεθόδου είναι αρκετά ευέλικτο ώστε να ταιριάζει στις διαφορετικές ανάγκες του παιδιού. Στα παιδιά αρέσει η ποικιλία δραστηριοτήτων, γιατί είναι δύσκολο σε ένα παιδί να παραμείνει συγκεντρωμένο στην ίδια δραστηριότητα για μεγάλο χρονικό διάστημα. Έτσι, στη μέθοδο περιλαμβάνονται από απλές δραστηριότητες αναγνώρισης λέξεων και παιχνίδια εύρεσης κρυμμένων αντικειμένων, έως επιτραπέζια παιχνίδια, με χρήση της γλώσσας που κάθε φορά έχει παρουσιαστεί στην ενότητα που μελετά το παιδί. Ο γονιός μπορεί να διασκεδάσει εποικοδομητικά μαζί με το παιδί ακόμα κι αν δε γνωρίζει καλά Αγγλικά ο ίδιος. Στην ηχογράφιση μια φιλική αφηγήτρια ενεργεί ως δασκάλα και καθοδηγεί το παιδί (και τον γονιό) σε όλα τα στάδια της μεθόδου. Η γλώσσα παρουσιάζεται μέσα από τις ηχογραφήσεις και το παιδί έχει στη διάθεσή του άριστα μοντέλα προφοράς.

Η μέθοδος χρησιμοποιεί πρωτότυπη εικονογράφηση με την Barbie και τους φίλους της, η οποία αποτελεί πνευματική ιδιοκτησία της Mattel Inc. Όπως προβλέπεται στον νόμο για την προστασία δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας, η δικαιούχος Mattel Inc. παραχώρησε άδεια χρήσης του εικονογραφημένου υλικού στο οποίο έχει δικαιώματα, καθώς και άδεια χρήσης του γλωσσικού υλικού που περιέχεται σε αυτό. Κάθε σελίδα των βιβλίων, κάθε διάλογος, κάθε δραστηριότητα, πήρε έγκριση χωριστά, από το εξωτερικό, όπως επίσης και τα κείμενα των ηχογραφήσεων, αλλά και οι φωνές που χρησιμοποιούνται. Κάποια από τα θέματα της μεθόδου ήταν η οικογένεια και οι φίλοι, το σπίτι, το ταξίδι, οι τέχνες και το σχολείο. Για αυτά, η Mattel Inc. παρέδωσε συγκεκριμένες βάσεις δεδομένων προς χρήση και άδεια χρήσης τους, καθώς διαφορετικά ασφαλώς απαγορεύεται από τον νόμο η χρήση τους από οποιοδήποτε τρίτο.

Αποτίμηση

Η μέθοδος διδασκαλίας «Fun to Learn English with Barbie» επιχειρεί να εφαρμόσει στην πράξη τις αποδεκτές στην παιδαγωγική επιστήμη αρχές διδασκαλίας, αυτών βέβαια που έχουν εφαρμογή σε παιδιά προσχολικής ηλικίας, δηλαδή την ενεργό συμμετοχή, την ενθάρρυνση της αυτονομίας, την κατανόηση και όχι την απομνημόνευση, το συσχετισμό νέων πληροφοριών με ήδη υπάρχουσα γνώση και την αποφυγή της χρονικά βεβαιωμένης γνώσης. Η επιλογή της χρήσης της κούκλας Barbie και των φίλων της για την εκμάθηση της αγγλικής γλώσσας θεωρούμε ότι υπήρξε επιτυχής, κρίνοντας από τις πωλήσεις των βιβλίων, καθώς τα παιδιά και οι γονείς τους είδαν τη Barbie και το έργο ως ένα παιχνίδι. Τα παιδιά «χτίζουν» γνώση πάνω στην ήδη αποκτηθείσα γνώση της κούκλας Barbie, σύμφωνα με τις αρχές μάθησης, κάτι που συνέβαλλε στην επιτυχία του εγχειρήματος. Στο ίδιο εκτιμούμε ότι

συνέβαλλε και η προτίμηση που έχει αποδειχθεί ότι έχουν τα κορίτσια στην κούκλα, γιατί έχουν ήδη δημιουργήσει θετική στάση και συναισθήματα έναντι αυτής.

Η δημιουργία του έργου απαιτήσε βέβαια τον συντονισμό και τη συνεργασία της συγγραφέως με τη δικαιούχο των πνευματικών και άλλων συναφών δικαιωμάτων στη Barbie εταιρεία Mattel Inc. Η συνεργασία αυτή απέβη ιδιαίτερα εποικοδομητική και γόνιμη, καθώς και τα κάθε φύσης δικαιώματα της Mattel Inc. ασφαλώς προστατεύθηκαν, η κούκλα Barbie χρησιμοποιήθηκε προς όφελος των διδασκόμενων παιδιών, αλλά και η ελευθερία έρευνας και συγγραφής της συγγραφέως διασφαλίστηκε σε σχέση με τα σοβαρά ζητήματα της χρήσης της κούκλας Barbie στη διδασκαλία και τη χρήση της γλώσσας προς ενίσχυση συνταγματικών μάλιστα αρχών (Δημητρόπουλος, 2014) όπως η ισότητα των φύλων, η προστασία της παιδικής ηλικίας, αλλά και η ελευθερία δράσης των γυναικών.

Βιβλιογραφία

Δαλακώστας, Κ. (2009) Παιδαγωγική και διδακτική αξιοποίηση των κινουμένων σχεδίων στη διδασκαλία των φυσικών επιστημών. Διδακτορική διατριβή. (Διαθέσιμο online: <http://www.didaktorika.gr/eadd/handle/10442/17963>, προσπελάστηκε στις 2/11/2015)

Δημητρόπουλος, Α. (2014) Εφαρμογές Συνταγματικού Δικαίου II-Συνταγματικά Δικαιώματα. Εκδόσεις Σάκκουλα, Αθήνα-Θεσσαλονίκη

Κανελλοπούλου-Μπότη Μ., (επιμ.), (2013) Ιστορία της Πληροφορίας: Από τον πάπυρο στο ηλεκτρονικό έγγραφο. Νομική Βιβλιοθήκη

Bransford, J. D. (1979). Human cognition: learning, understanding and remembering. Belmont, CA, Wadsworth Publishing Co. Bransford, T.D.

Brown, J. S., Collins, A., & Duguid, P. (1989). Situated cognition and the culture of learning. *Educational Researcher*, 18(1), 32-42

Clark, C. (2000). Innovative strategy: Concept cartoons. *Instructional and learning strategies*, 12: 34- 45

Crethiplethi (2012) American culture icon banned from sale: the end of Barbie in Iran? (Διαθέσιμο online <http://www.crethiplethi.com/american-culture-icon-banned-from-sale-in-iran-the-end-of-barbie/miscellaneous/2012/> προσπελάστηκε στις 3/11/2015)

Deci, E. L., & Ryan, R. M. (1985). *Intrinsic motivation and self-determination in human behavior*. New York: Plenum

Heath, S. B. (1983). *Ways with Words: Language, Life, And Work In Communities And Classrooms*. Cambridge University Press

- Holec, H. (1981). *Autonomy and Foreign Language Learning*. Oxford: Pergamon.
- Hunter, M. (1994). *Enhancing teaching*. New York: Macmillan College Publishing
- Jones, C., Reichard, C., & Mohhtari, K. (2003). Are students' learning styles discipline specific? *Community College Journal and Practice*.
- Little, D. (1991). *Learner Autonomy 1: Definitions, Issues and Problems*. Dublin: Authentik.
- Little, D. (1999) *Autonomy in second language learning: Some theoretical perspectives and their practical implications*. In C. Edelhoff & R. Weskamp (eds.)
- Mattel Inc. (2012). Διαθέσιμο online: <http://www.barbiemedia.com/about-barbie/history.html> προσπελάστηκε στις 28/10/2015)
- Nunan, D. (1999). *Second Language Teaching and Learning*. Boston: Heinle and Heinle Publishers
- Parker, D. (1994). *Every student succeeds: A conceptual framework for students at risks of school failure*. Sacramento California, State Board of Education
- Perkins, D. N. (1992). *Smart Schools*. New York: The Free Press
- Resnick, L. B., & Klopfer, L. E. (Eds.). (1989). *Toward the Thinking Curriculum: Current cognitive research*. (ASCD Yearbook). Alexandria, VA: Association for Supervision and Curriculum Development
- Spaulding, C. L. (1992). *Motivation in the classroom*. McGraw-Hill
- Vosniadou, S. (2001). *How children learn*. Educational practices series, 7, The International Academy of Education (IAE) and the International Bureau of Education (UNESCO).
- Vosniadou, S., & Brewer, W. F. (1987). *Theories of knowledge restructuring in development*. *Review of Educational Research*
- Vygotsky, L.S. (1962). *Thought and Language*. Cambridge, MA: MIT Press. (Original work published in 1934)
- Vygotsky, L.S. (1978). *Mind in Society: The development of higher psychological processes*. Cambridge, MA: Harvard University Press.
- Whitehurst, G. J., Falco, F. L., Lonigan, C. J. et al. (1988) *Accelerating language development through picture book reading*. *Developmental Psychology*, vol. 24, no. 4, pp. 552–559